

Guia docent de l'assignatura "Genòmica, proteòmica i interactòmica"

2011/2012

Codi: 100893

Crèdits ECTS: 6

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2500252 Bioquímica	814 Graduat en Bioquímica	OB	3	1

Contacte

Nom : Enric Querol Murillo

Email : Enric.Querol@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: No

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Tot i que no hi ha pre-requisits oficials es pressuposen coneixements de Bioquímica i Biologia molecular, Genètica, Microbiologia, Biologia cel·lular, Mètodes de DNA recombinant i Estadística.

Per a algunes activitats és necessari un nivell bàsic de comprensió lectora d'anglès.

Objectius i contextualització

La Genòmica és la ciència que estudia l'estructura, contingut i evolució dels genomes. Es tracta d'una ciència relativament nova (es pot dir que neix el 1995 amb la seqüenciació dels primers genomes bacterians) i s'ha desenvolupat de forma explosiva durant els últims anys. Els desenvolupament dels mètodes de seqüenciació automàtica d'àcids nucleics ha estat clau. L'any 2001 es presenta el primer esborrany de la seqüència del genoma humà, la qual cosa representa una fita històrica que obre les portes als estudis de genòmica comparada i de evolució de l'espècie humana, a les claus biològiques de la naturalesa humana, als estudis d'associació genotip-fenotip per trobar gens o regions del DNA relacionades amb malalties, etc.

Després de la seqüenciació de genomes apareix la denominada etapa "postgenòmica". Es tracta de realitzar l'anàlisi de l'expressió de gens i genomes de forma massiva (Transcriptòmica i Genòmica funcional), de la identificació i anàlisi estructural-funcional de les proteïnes (Proteòmica) i de les seves interaccions (i amb d'altres biomolècules) i la formació de complexos (Interactòmica). Conjuntament amb la identificació i quantificació de tots els metabòlits presents en una mostra d'un organisme (Metabolòmica) aquests coneixements donen lloc a les bases per a tractar d'integrar tot el conjunt i arribar a una descripció global de la biologia de la cèl·lula (Biologia de Sistemes).

Els principals objectius formatius de l'assignatura són: la comprensió de la diversitat i complexitat dels genomes i proteomes; l'estudi del caràcter històric i evolutiu de la informació genètica així com de la naturalesa, el significat i les conseqüències de la variabilitat intraspecífica i interespecífica; i finalment la potencialitat de les aplicacions provinents de la informació genòmica, transcriptòmica i proteòmica. Forma part també dels objectius de l'assignatura conèixer els mètodes experimentals i computacionals que s'utilitzen en les denominades ciències "òmiques".

Competències i resultats d'aprenentatge

1230:E01 - Utilitzar els fonaments de matemàtiques, física i química necessaris per comprendre, desenvolupar i avaluar els processos químics de la matèria viva.

1230:E01.26 - Modelitzar i representar quantitativament un procés o sistema biològic.

1230:E01.27 - Explicar les bases físiques i químiques de la metodologia i les eines utilitzades en l'anàlisi genòmica, transcriptòmica, proteòmica, interactòmica, metabolòmica i metabonòmica.

1230:E21 - Manejar bibliografia i interpretar la informació de les principals bases de dades biològiques, així com saber usar les eines informàtiques bàsiques.

1230:E21.15 - Establir relacions estructurals, funcionals i evolutives a partir de la informació existent en les bases de dades biològiques.

1230:E21.16 - Obtenir, interpretar i utilitzar la informació existent en les bases de dades biològiques, bibliogràfiques, de patents, de mercats, etc.

1230:E21.17 - Obtenir, interpretar i utilitzar la informació obtinguda a partir dels experiments de genòmica, transcriptòmica, proteòmica, interactòmica, metabolòmica i metabonòmica, etc.

1230:T01 - Dissenyar experiments i comprendre les limitacions de l'aproximació experimental.

1230:T01.00 - Dissenyar experiments i comprendre les limitacions de l'aproximació experimental.

1230:T02 - Interpretar resultats experimentals i identificar elements consistents i inconsistents.

1230:T02.00 - Interpretar resultats experimentals i identificar elements consistents i inconsistents.

1230:T03 - Aplicar els recursos informàtics per a la comunicació, la recerca d'informació, el tractament de dades i el càlcul.

1230:T03.00 - Aplicar els recursos informàtics per a la comunicació, la recerca d'informació, el tractament de dades i el càlcul.

1230:T04 - Llegir textos especialitzats tant a llengua anglesa com a les llengües pròpies.

1230:T04.00 - Llegir textos especialitzats tant a llengua anglesa com a les llengües pròpies.

1230:T05 - Pensar d'una forma integrada i abordar els problemes des de diferents perspectives.

1230:T05.00 - Pensar d'una forma integrada i abordar els problemes des de diferents perspectives.

1230:T06 - Gestionar la informació, organització i planificació del treball.

1230:T06.00 - Gestionar la informació, organització i planificació del treball.

1230:T08 - Saber fer una presentació oral, escrita i visual del seu treball a una audiència professional i no professional en anglès i entendre el llenguatge i propostes d'altres especialistes.

1230:T08.00 - Saber fer una presentació oral, escrita i visual del seu treball a una audiència professional i no professional en anglès i entendre el llenguatge i propostes d'altres especialistes.

1230:T09 - Col·laborar amb altres companys de treball.

1230:T09.00 - Col·laborar amb altres companys de treball.

1230:T10 - Tenir capacitat d'aprenentatge autònom demostrant la capacitat d'autodirigir-se en les activitats d'aprenentatge després de rebre instruccions específiques generals.

1230:T10.00 - Tenir capacitat d'aprenentatge autònom demostrant la capacitat d'autodirigir-se en les activitats d'aprenentatge després de rebre instruccions específiques generals.

Continguts

Objectius de la Genòmica.

Introducció als genomes.

Recombinació i mapes de lligament.

Mapes físics i de seqüenciació.

El Genoma Humà.

Genòmica funcional/Transcriptòmica.

Genòmica comparada.

Variabilitat nucleotídica i estructural.

Elements transponibles.

Proteòmica.

Mètodes experimentals i bioinformàtics en Proteòmica.

Proteòmica d'expressió.

Interactòmica.

Proteòmica funcional.

Proteòmica estructural.

Metabolòmica.

Aplicacions de la proteòmica.

Biologia de sistemes.

Metodologia

L'assignatura consta de classes teòriques, seminaris de resolució de casos pràctics i problemes i tutories. A continuació es descriu la organització i la metodologia docent que es seguirà en aquests tres tipus d'activitats formatives.

Classes de teoria:

El contingut del programa de teoria serà impartit principalment pel professor en forma de classes magistrals amb suport audiovisual. Les presentacions utilitzades a classe pel professor estaran prèviament disponibles al Campus Virtual de l'assignatura. És recomanable que els alumnes imprimeixin aquest material i el portin a classe, per utilitzar-lo com a suport a l'hora de prendre apunts. S'aconsella que els alumnes consultin de forma regular els llibres recomanats a l'apartat de Bibliografia d'aquesta guia docent per tal de consolidar i clarificar, si és necessari, els continguts explicats a classe.

Seminaris:

La missió dels seminaris és fer de pont entre les classes magistrals i el treball pràctic, promovent un aprenentatge actiu que permeti desenvolupar la capacitat d'anàlisi i síntesi, el raonament crític, i la capacitat de resolució de problemes. Els seminaris són sessions amb un nombre reduït d'alumnes (màxim 30 alumnes). La seva missió és aprofundir o completar els coneixements exposats en les classes magistrals mitjançant la resolució de problemes i la discussió de casos pràctics. Els alumnes rebran periòdicament lectures recomanades, problemes y casos per resoldre, adreces web per a consultar, etc.

Tutories:

Hi haurà fins a 3 sessions de tutoria en petit grup amb el professor. En aquestes sessions es resoldran els dubtes que els alumnes plantegin sobre els temes del programa de teoria, i que facilitin la comprensió d'aspectes concrets de l'assignatura.

Activitats formatives

Activitat	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Clases Teòriques	32	1.28	1230:E01.26 , 1230:E01.27 , 1230:E21.15 , 1230:E21.17 , 1230:T02.00 ,

1230:T04.00 , 1230:T06.00 , 1230:T10.00 , 1230:T05.00 , 1230:T03.00 , 1230:T01.00 , 1230:E21.16			
Lectures recomenades i Resolució problemes	40	1.6	1230:E01.26 , 1230:T01.00 , 1230:T03.00 , 1230:T05.00 , 1230:T10.00 , 1230:T09.00 , 1230:T08.00 , 1230:T06.00 , 1230:T04.00 , 1230:T02.00 , 1230:E21.17 , 1230:E01.27 , 1230:E21.15 , 1230:E21.16
Seminaris i Problemes	12	0.48	1230:E01.26 , 1230:T01.00 , 1230:T03.00 , 1230:T05.00 , 1230:T10.00 , 1230:T09.00 , 1230:T08.00 , 1230:T06.00 , 1230:T04.00 , 1230:T02.00 , 1230:E21.17 , 1230:E01.27 , 1230:E21.15 , 1230:E21.16
Tipus: Supervisades			
Tutories individuals	3	0.12	1230:E21.15 , 1230:T02.00 , 1230:T06.00 , 1230:T10.00 , 1230:T08.00 , 1230:T05.00 , 1230:T01.00 , 1230:E21.16 , 1230:E21.17
Tipus: Autònomes			
Estudi	42	1.68	1230:E01.26 , 1230:E21.15 , 1230:E21.17 , 1230:E21.16 , 1230:T03.00 , 1230:T05.00 , 1230:T09.00 , 1230:T10.00 , 1230:T06.00 , 1230:T04.00 , 1230:T02.00 , 1230:T01.00

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura es durà a terme mitjançant una avaluació continuada que consistirà en dues proves parcials, corresponents a la part de Genòmica i a la de Proteòmica/Interactòmica respectivament. L'examen consistirà en preguntes de tipus test o de preguntes de resposta curta o problemes. Aquestes proves parcials seran eliminatòries de matèria. Aquells alumnes que no hagin superat una o més proves parcials hauran realitzar una prova final per tal de recuperar aquestes proves parcials. La prova final també estarà oberta a qualsevol estudiant que, havent superat l'avaluació continuada, desitgi millorar la nota obtinguda. En el cas de no millorar la nota obtinguda en l'avaluació continuada, serà aquesta última la que consti com a nota final. La durada de cada examen serà de 3 hores.

El pes de l'avaluació de les proves parcials (o del examen final) serà de 80 sobre 100

El pes de l'avaluació de la participació dels alumnes en els seminaris serà de 20 sobre 100.

Només es farà promig amb aquelles qualificacions que siguin iguals o superiors a quatre

No és imprescindible la presentació del alumne a l'examen final per a superar l'assignatura en el cas de que s'hagin aprovat els exàmens parcials i l'avaluació de la participació. A efectes de qualificació es considerarà com a no presentat qualsevol alumne que només hagi realitzat una o cap prova parcial i no s'hagi presentat a l'examen final.

Activitats d'avaluació

Activitat	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exàmens	80	9	0.36	1230:E01.26 , 1230:E01.27 , 1230:E21.15 , 1230:T02.00 , 1230:T05.00 , 1230:T06.00 , 1230:T03.00 , 1230:T01.00
Seminaris i Problemes	20	12	0.48	1230:E01.26 , 1230:E21.15 , 1230:E21.16 , 1230:T01.00 , 1230:T03.00 , 1230:T05.00 , 1230:T08.00 , 1230:T10.00 , 1230:T09.00 , 1230:T06.00 , 1230:T04.00 , 1230:T02.00 , 1230:E21.17 , 1230:E01.27

Bibliografia

Llibres de text:

- Gibson, G. i S. V. Muse, 2009. A Primer of Genome Science. Sinauer, Massachusetts. USA. 3rd edition.
- Brown, T. A. 2006. Genomes. Garland Science, UK. 3rd edition.
- Twyman R. M. 2004. Principles of Proteomics. Bios Scientific Publisher, Oxford, UK.

Enllaços útils:

- Campus Virtual de la UAB: <https://cv2008.uab.cat/>
- Entrez Genome Database: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/sites/genome>
- Expasy Proteomics Server: <http://expasy.org/sprot>